

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ P. M.**, bývajúceho v K., **2/ M. M.**, bývajúceho v X.K., **3/ A. M.**, bývajúcej v X.K., **4/ MUDr. R. P.**, bývajúceho v N., **5/ M. Š.**, bývajúceho v K., **6/ E. H.**, bývajúcej v X.K., **7/ I. B.**, bývajúcej v X.K., zastúpených Advokátskou kanceláriou JUDr. Milan Chovanec, s.r.o., so sídlom v Žiline, Vojtecha Tvrdeho 17, IČO: 36 436 640, proti žalovaným **1/ M. T.**, bývajúcemu v K., **2/ A. S.**, bývajúcej v K., zastúpeným JUDr. Martinom Olosom, advokátom so sídlom v Žiline, M. R. Štefánika 71, **o určenie neplatnosti zmluvy o vstavbe bytu a o určenie neplatnosti darovacích zmlúv**, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 14 C 60/2011, o dovolaní žalovaných 1/ a 2/ proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 27. septembra 2012, sp. zn. 10 Co 34/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobcom 1/ až 7/ nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Žalobcovia 1/ až 7/ sa žalobou pôvodne domáhali voči žalovaným 1/ a 2/ určenia neplatnosti Zmluvy o vstavbe bytu z 5. júna 2008, ku ktorej bol vklad vykonaný rozhodnutím Správy katastra K. pod č. j. V. zo dňa 8.7.2008 a zároveň určenia podielov vlastníkov na spoločných častiach, zariadeniach a príslušenstve k bytovému domu č. s. X. na K..

Okresný súd Žilina uznesením zo 4. mája 2011, č. k. 14 C 60/2011-22 konanie v časti o určenie podielov vlastníkov na spoločných častiach, zariadeniach a príslušenstve k bytovému domu č. s. X. na K. zastavil v zmysle § 96 ods. 1 až 3 O.s.p., skôr, než sa začalo pojednávanie.

Okresný súd Žilina uznesením zo 14. decembra 2011, č. k. 14 C 60/2011-41 konanie o žalobe žalobkyne 7/ (I. B.) zastavil v zmysle § 96 ods. 1 až 3 O.s.p. Rozhodol tak na základe podania z 5. septembra 2011 (č. 1. 31 spisu), ktorým sa táto rozhodla netrvať na podanej žalobe, pretože vec nechcela riešiť súdnou cestou.

Na základe návrhu žalobcov 1/ až 6/ Okresný súd Žilina uznesením zo 7. februára 2012, č. k. 14 C 60/2011-59 nepripustil I. B. do konania na strane žalobcov. Vychádzal z toho, že pokiaľ I. B. (ako žalobkyňa 7/) vzala svoj žalobný návrh späť (využívajúc svoje dispozičné právo) a takýmto návrhu bolo vyhovené (rozhodnutie o späťvzatie žaloby žalobkyňou 7/ nadobudlo právoplatnosť), nemožno pripustiť jej opätovný vstup do konania (pre nenarušenie nerozlučného spoločenstva žalobcov), pretože späťvzatie žaloby nemožno odvolať (R 95/1998).

Krajský súd v Žiline na odvolanie žalovaných 1/ a 2/ uznesením z 27. septembra 2012, sp. zn. 10 Co 34/2012 (m.i.) v zmysle § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p zrušil uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku o nepripustení jej vstupu do konania na strane žalobcov a vec tomuto súdu vrátil na ďalšie konanie. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že I. B. svojim späťvzatím návrhu na začatie konania už prejavila vôľu, aby sa nekonalo o jej žalobe, tiež súhlasil s tým, že späťvzatie návrhu nie je možné odvolať. Za nesprávny označil názor súdu prvého stupňa, že z uvedených dôvodov už nemožno menovanú pripustiť do toho istého konania. Takýto záver nemožno vyvodit' z žiadneho ustanovenia občianskeho súdneho poriadku.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu (ktorým bolo zrušené uznesenie súdu prvého stupňa o nepripustení vstupu I. B. do konania na strane žalobcu) podali žalovaní 1/ a 2/ dovolanie. Jeho prípustnosť odôvodnili tvrdením, že im postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p, a že jeho rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Dovolatelia zastávajú právny názor, podľa ktorého O.s.p. neumožňuje, aby účastník, vystupujúci na strane žalobcu, žalobu vzal späť a po právoplatnom zastavení konania, ten istý subjekt ako žalobca znovu vstúpil do konania. Takýmto spôsobom (ľubovoľným vystupovaním a vstupovaním) sa porušujú princípy spravodlivého procesu (okrem hospodárnosti konania), lebo žalovaný nevie kto je alebo kto bude žalobcom a aká má byť jeho obrana; na ktoré procesné úkony žalobcu by mal súd prihliadať. Žalobkyni nebráni, aby si svoje práva uplatnila v inom

samostatnom konaní. Z týchto dôvodov dovolatelia navrhli, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu (v napadnutom) zrušil a vec v rozsahu zrušenia mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalobcovia 1/ až 7/ vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedli, že sa plne stotožňujú s rozhodnutím odvolacieho súdu, navrhli preto dovolanie zamietnuť. Dodali, že toto konanie sa vyznačuje nerozlučným spoločenstvom účastníkov konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpení v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré ním možno napadnúť.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. V zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Uznesenie odvolacieho súdu, ktoré napadli žalovaní dovolaním, nemá znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd napadnutým uznesením zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa o nepripustení vstupu ďalšieho účastníka do konania na strane žalobcov, dovolanie tak nesmeruje proti potvrdzujúcemu uzneseniu uvedenému § 239 ods. 2 písm. a/ až

c/ O.s.p. Dovolanie žalovaných preto podľa ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

K systému dovolacích dôvodov sa žiada dovolateľom vysvetliť, že existencia procesnej vady konania v zmysle § 237 O.s.p., na ktorú poukazuje ustanovenie § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p., zakladá nielen prípustnosť dovolania, ale aj jeho opodstatnenosť. V prípade tzv. inej procesnej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a tiež nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) možno rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť dovolaciemu prieskumu, len ak nejde o prípady, kedy zákon prípustnosť dovolania výslovne vylučuje (v prípadoch uvedených v § 239 ods. 3 O.s.p.) a súčasne ak je dovolanie procesne prípustné (v prípadoch uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.), čo však nie je tento prípad (viď predchádzajúci odsek). Z uvedeného (i pre toto dovolacie konanie) plynie, že v prípade procesne neprípustného dovolania dovolací súd nemá oprávnenie preskúmať dovolateľmi uplatnené dovolacie dôvody založené v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. Dovolateľmi uplatnený dovolací dôvod ohľadne správnosti právneho posúdenia veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) dovolací súd nemohol podrobiť dovolaciemu prieskumu, za tohto stavu nie je umožnené zaoberať sa tým, či odvolací súd na vec aplikoval (ne)správne normy a či ich aj (ne)správne vykladal.

Dovolanie žalovaných by mohlo byť procesne prípustné, len ak by konanie, v ktorom bolo vydané napadnuté uznesenie, bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (tzv. vady zmätočnosti, viď napríklad R 117/1999, R 34/1995). Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre dovolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (i uzneseniu) vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Treba uviesť, že z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z procesných väd v zmysle § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd.

Dovolatelia existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. a/, c/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdili a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť ich dovolania preto ani z týchto ustanovení nemožno vyvodit'.

V dovolaní žalovaní namietajú, že odvolací súd svojím zrušujúcim rozhodnutím im odňal možnosť konať pred súdom a dotkol sa ich práva na spravodlivý proces, pokiaľ vyslovil názor, že vstúpiť do prebiehajúceho konania na strane žalobcu môže i ten, kto sa už skôr účinne vzdal tohto procesného postavenia tým, že ako ďalší zo žalobcov vzal svoju žalobu späť.

Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť uplatňovať procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

Dovolatelia argumentáciu o existencii procesnej vady konania uvedenej v § 237 písm. f/ O.s.p. nezakladajú na tvrdení, že súdy porušili ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku upravujúce postup súdu v občianskom súdnom konaní alebo že nezachovali zákonom stanovenú procedúru prejednávania veci, znemožnili im urobiť niektorý procesný úkon a podobne. Podstatou ich dovolacích námietok je, že rozhodnutie odvolacieho súdu nespočíva na správnej aplikácii a interpretácii ustanovení zákona - § 92 ods. 1 O.s.p. - či vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu možno I. B. znovu pripustiť do konania na strane žalobcov. Z určujúceho – obsahového – hľadiska (viď § 41 ods. 2 O.s.p.) teda z ich strany nejde o námietku odňatia možnosti konať pred súdom, ale o námietku inú, ktorú dovolatelia uvádzajú vo väzbe na otázku správneho právneho posúdenia veci, na ktorej v danom prípade založil svoje zrušujúce rozhodnutie odvolací súd. Takto formulovaná výhrada

dovolateľov voči napadnutému rozhodnutiu sa týka činnosti súdu, v rámci ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Uvedená činnosť súdu je obsahom právneho posudzovania vecí. Ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p. dáva odňatie možnosti konať pred súdom výslovne do súvislosti iba s faktickou procesnou činnosťou súdu, a nie s jeho právnym hodnotením vecí. Právne posúdenie vecí súdmi nižších stupňov je síce relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.); nesprávne právne posúdenie vecí súdmi nižších stupňov nie je ale procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. a nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 (viď tiež R 54/2012 a niektoré ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napr. sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 216/2013). I keby tvrdenia dovolateľov ohľadom nesprávneho právneho posúdenia vecí odvolacím súdom boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

K námietke dovolateľov o porušení ich práva na spravodlivý proces dovolací súd poznamenáva:

Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplývajú z čl. 46 a nasl. ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jedným z týchto princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru) a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 132 a § 157 ods. 1 O.s.p., m. m. I. ÚS 243/07).

Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie treba posudzovať vždy so zreteľom na konkrétny prípad a aj so zreteľom na charakter konania, v ktorom bolo napadnuté rozhodnutie vydané (obdobne II. ÚS 373/08).

Dovolací súd dospel k záveru, že uznesenie odvolacieho súdu spĺňa požadované kritéria pre odôvodňovanie (§ 157 ods. 2 O.s.p.) zrušujúceho rozhodnutia opierajúce sa o zákonný dôvod § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p tak z formálneho ako aj z obsahového hľadiska. Preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľné, neodôvodnené, či zjavne arbitrárne (svojvoľné). Interpretácií ustanovenia § 92 ods. 1 vety prvej O.s.p. („Na návrh účastníka môže súd pripustiť, aby do konania vstúpil ďalší účastník.“) prima facie neodporuje názor odvolacieho súdu, podľa ktorého vstúpiť do prebiehajúceho konania na strane žalobcu môže i ten, kto sa už skôr účinne vzdal tohto procesného postavenia tým, že ako ďalší zo žalobcov vzal svoju žalobu späť. Dovolací súd nezistil také skutočnosti, ktoré by potvrdili tvrdenia dovolateľov v dovolaní, najmä že ide o rozhodnutie nezlučiteľné s požiadavkami vyplývajúcimi zo základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie.

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalovaných nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešným žalobcom 1/ až 7/ vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovaným 1/ a 2/, ktorí úspech nemali (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalobcom 1/ až 7/ dovolací súd nepriznal náhradu trov dovolacieho konania za uplatnený jeden úkon právnej služby, lebo ho vzhľadom na neprípustnosť dovolania nepovažoval po obsahovej stránke za právne účinný prostriedok na bránenie práva (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 17. júna 2014

JUDr. Oľga T r n k o v á, v. r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Monika Poliačiková